

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
PEDAGOGICKÁ FAKULTA
CENTRUM ŠKOLSKÉHO MANAGEMENTU

HODNOCENÍ ZÁVĚREČNÉ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

kombinovaného studia oboru Školský management

POSUDEK VEDOUcíHO PRÁCE

Autor práce: Ilona Bártová	Vedoucí práce: PhDr. Jan Voda, Ph.D.
Název závěrečné práce: Profesní kompetence učitele. Komunikace učitele ve smyslu informování, reportování, administrace.	

Indikátory kvality závěrečné práce		1 - rozhodně ano	2 - spíše ano	3 - spíše ne	4 - rozhodně ne
Znak					
Označte X , zda předložená práce obsahuje níže uvedené znaky. <i>Pokud nebudou obsaženy klíčové znaky A1, A3, E1, práce by neměla být doporučena k obhajobě.</i>					
A	Klíčové znaky; úvodní část				
A1	Zřetelné vymezení do oblastí studovaného oboru. (Kterých řídicích funkcí se to týká? Kterých oblastí manažerské práce?)		X		
A2	Závěrečná práce „přesahuje hranice“ jedné konkrétní školy. Jde o objektivní analýzu z oblasti řízení ve školství, nikoli o shrnutí subjektivních zkušeností z vlastní praxe	X			
A3	Jasná a zřetelná formulace tématu a cíle práce. (Co má být ověřeno, zjištěno, čeho má být dosaženo, co nového chce autor zjistit?) Charakteristika cíle (SMART)		X		
B	Dosavadní řešení problému				
B1	Práce obsahuje přehled názorů vztahujících se k danému tématu na základě studia odborné literatury		X		
B2	Jsou uvedeny odkazy na odbornou literaturu	X			
B3	Je zřetelné, kde jde o autorský text a kde o kompilaci; kompilace má hodnotící nadhled, nejde o mechanické výpisky z literatury	X			
C	Výzkumná část				
C1	Výzkumná část se vztahuje k tématu a cíli práce	X			
C2	Stanovení výzkumného problému. Správná formulace výzkumných otázek a tvrzení, popř. hypotéz (pokud typ výzkumného problému umožňuje hypotézy formulovat)		X		
C3	Byly použity vhodné výzkumné metody a nástroje	X			
D	Analytická část				
D1	Je provedena kvalitní analýza získaných faktů a údajů		X		
D2	Interpretace zjištěných výsledků je dostatečně analytická, nejde jen o komentované vyjádření číselných údajů		X		
D3	Interpretace výzkumu umožňuje zpracování závěrů, doporučení, výstupů práce		X		
E	Závěry. Přínos pro studovaný obor				
E1	Závěrečná část hodnotí, zda bylo dosaženo stanoveného cíle práce (viz A3). (Závěr práce není redukován jen na výsledky a interpretaci výzkumu či tvrzení)		X		
E2	Výstupem práce je materiál využitelný pro řízení ve školství: doporučení, návrhy, metodické postupy, příručka, manuál, vymezení rizik...		X		
E3	Práce obsahuje adresné vyjádření, kde a jak ji lze využít (v práci řídicího pracovníka).			X	
E4	Výstup práce je obecně využitelný pro oblast řízení ve školství – školský management. Jde skutečně o odborně fundovaný materiál vedoucí k rozvoji určitého úseku řízení školy či školství.			X	
F	Prezentace (formální úroveň práce)				
F1	Úplnost obligátních náležitostí – jazyková úroveň, dodržení formálních náležitostí a struktury, grafická a typografická úroveň práce...		X		
F2	Dodržení stanoveného rozsahu			X	
F3	Bibliografie dle platné normy.		X		

Zhodnocení práce:

Pohlížet na učitele jako na manažera učebních procesů a leadera školní třídy je v našich podmínkách málo obvyklé. Navzdory tomu je řízení třídy součástí každého profesiogramu učitele, o manažerských kompetencích se hovoří v souvislosti se standardem učitelství, manažerský styl je jedním z výzkumně podchycených způsobů výuky a classroom management představuje v zahraniční literatuře svébytné téma. To vše nás vede k přesvědčení, že učitel musí disponovat řadou způsobilostí požadovaných obecně ode všech pracovníků zodpovědných za řízení lidí, jejich výsledky a rozvoj. Bakalantka Ilona Bártová se přihlásila k řešení diplomového úkolu v rámci vypsání tématu Manažerské kompetence učitele. Byl jí zadán požadavek soustředit se na tu oblast komunikace učitele, kterou lze považovat za manažerský výkon v souvislosti s plněním třídnických povinností, a v rámci deskriptivního výzkumu sumarizovat, co fakticky je předmětem komunikace učitelů, pokud jde o informování, reportování a administraci. Náročnost úkolu podtrhuje skutečnost, že k takto postavené pedagogické komunikaci učitele prakticky neexistuje odborná literatura a bakalantka musela zcela samostatně přemostovat poznatky obecného managementu do učitelství a dohledávat paralely manažerské a pedagogické komunikace v teorii i ve vlastním empirickém výzkumu.

V teoretické části jsou - možná poněkud izolovaně a povrchně - prezentovány klíčové pojmy. Autorka nejdříve vymezuje termín kompetence, management a jeho derivace school management a classroom management. Současně uvádí některé poznatky o komunikaci obecně, a dále o komunikaci manažerské a pedagogické. Autorský přínos zde vidím v pěti tabulkách, které naznačují, skrze jaké myšlenkové procesy bakalantka tyto pojmy obsahově propojila. Konečně je zde i teoreticky vymezeno, co se rozumí termíny informování, reportování a administrace. Bylo by bývalo vhodné, kdyby autorka v závěru teoretické stati zhuťnila shora uvedené informace do přesvědčivé argumentace, že v komunikaci učitele lze zřetelně vysledovat prvky manažerské komunikace obecně.

Cíl práce v navazující výzkumné části je formulován zbytečně doširoka, postrádá aspekt měřitelnosti. Přesto lze z něho vyrozumět, že autorce šlo o zjištění a kategorizaci dominantních témat komunikace ve vztahu k řízení třídy. Autorka zvolila uměřený výzkumný vzorek tří a tří učitelů z mateřské a základní školy, s nimiž vedla polostrukturované rozhovory. Otázky pro interview uvedené v příloze práce na s. 48 jsou, jak si myslím, formulovány vhodně a výsledky jsou přehledně tabelovány a zobecněny.

Pokud mám hodnotit závěry z výzkumu, nabízí se otázka, do jaké míry se bakalantce podařilo proniknout k podstatě manažerské komunikace učitelů, resp. zda se při interview s respondenty a jeho vyhodnocování nenechala odvést stranou od manažerských kompetencí učitele. Tedy opět, jak už jsem poukázal v komentáři k teoretické části, ani zde se příliš nepodařilo poznatky sevřít do přesvědčivé evidence, že to, o čem respondenti vypovídají, lze fakticky pojmenovat jako odborně náročné, manažerské úkony.

Nedostatky práce:

(Nedostatky práce korespondují s absencí požadovaných znaků; konkretizujte pro text práce.)

- Abstrakt – přesnější a výstižnější shrnutí myšlenek textu a výzkumných nálezů
- Problémy s formulací cíle
- Typografické nedostatky, srov. s. 9 „interview se 3. učitelkami mateřské školy a 3. učitelkami základní školy“ – není řadová číslovka; po závorce se nepíše mezera, viz 6x na s. 16 apod.
- Obrázky na s. 11 a 17 by bylo vhodné překreslit, nikoli skenovat
- Nevhodně sloučené informace, např. na s. 11 „Profesní kompetence „od sebe“ definuje KYRIACOU CH.“ – lze předpokládat, že tento autor s pojmem „kompetence od sebe“ vůbec nepracoval; tab. 1 na s. 15 – Veber v citovaném textu o náplni manažera třídy a školy nepíše...
- Rozsah textu na spodní hranici, v případě, že bychom hodnotili pouze vlastní text, čili bez seznamu literatury, úvodních prohlášení a příloh, potom by neodpovídal požadavku 40 normostran.
- Jak už bylo výše uvedeno v rámci slovního hodnocení, autorce se nepodařilo proniknout k jádru problému a shromáždit evidenci na podporu pojetí učitele jako manažera. Pokud je na s. 44 konstatováno, že „práce by měla přispět dílčími poznatky k souvztažení problematiky třídního a školního managementu“, potom měla autorka jít více do hloubky v interpretaci výsledků výzkumu.

Hodnocení práce: 3 - dobře

Doporučení a otázky pro obhajobu:

1. Přesvědčivě vysvětlete své tvrzení: „V dobré komunikaci a v komunikačních dovednostech vidím pomyslný „most“ přechodu od classroom managementu k school managementu.“ (s. 45)
2. Vidíte nějaké zásadní rozdíly v nárocích na manažerskou komunikaci v MŠ a ZŠ?

V Říčanech dne 17. 4. 2014

PhDr. Jan Voda, Ph.D.